

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ У МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Проблемі підвищення професійних компетенцій фахівців присвячено низку досліджень, у більшості з яких висувається ідея формування професійних компетенцій майбутнього фахівця викладачами кожної дисципліни навчального плану установи професійної освіти. Однак слід зазначити, що насправді багато дослідників обмежуються загальнопедагогічним розглядом процесу формування професійних компетенцій безвідносно до дисциплін навчального плану. Відомо, що науково-технічний прогрес і темпи розвитку сучасного виробництва базуються на екологічно чистих видах енергії, головною з яких є електрична енергія. Для її ефективного використання потрібні грамотні, компетентні працівники, підготовку яких покликані вести випускники професійних технікумів і коледжів. Тому поставлено завдання підвищення якості підготовки професійного навчання в галузі теорії та практики використання електричної техніки. У загальнопедагогічному плані це завдання пов'язане з актуальною проблемою: який внесок повинен зробити викладач кожної дисципліни навчального плану технікуму у формування професійних компетенцій його випускників?

Дослідження стану цього питання в наявній теорії та практиці дало змогу виявити деякі недоліки у формуванні професійних компетенцій майбутніх спеціалістів електротехнічного профілю: 1) недостатньо чітко відображено в педагогічній літературі сутність компетентнісно-орієнтованого підходу до підготовки фахівців; 2) зміст професійної компетентності студентів у галузі електротехніки не відповідає вимогам майбутньої професії та сучасного ринку праці; 3) діяльність у галузі формування професійних компетенцій студентів між викладачами різних дисциплін технікуму недостатньо скоординовано; 4) у формуванні компетенцій майбутніх спеціалістів відсутня системність, найчастіше цей процес відбувається стихійно, хаотично.

Найбільш дієвим підходом до підвищення рівня професійних компетенцій у сфері електротехніки є організація розв'язання студентами завдань із її фізичних і конструктивних основ. Відповідно до цього варто зосередити увагу на розробленні змісту спецкурсів. Досвід їх проектування засвідчив, що, відбираючи зміст підготовки майбутніх молодших спеціалістів електротехнічного профілю навчання, слід керуватися такими положеннями: відібраний для вивчення матеріал повинен відповідати пріоритетній меті підготовки фахівців – наближати до особливостей майбутньої професійної діяльності; до проектного спецкурсу варто ставитися як до наукової дисципліни; потрібно враховувати співвідношення науки й навчального предмета. Тут слід забезпечити дидактичну ізоморфність, перспективність, єдність і мінімізацію змісту, спадкоємність, урахування вітчизняного й зарубіжного досвіду формування змісту навчальної дисципліни.

Проведена розвідка не вичерпує всієї повноти досліджуваної проблеми. Подальше її вивчення може бути продовжено в напрямку моніторингу ефективності запропонованої системи за умов самостійної діяльності випускників технікуму, навчально-методичного забезпечення процесу розвитку в студентів творчих здібностей і професійних компетенцій в навчальному процесі.

Прокопенко О.
ІСП НАПН України

КАЗКА ЯК ЗАСІБ ПСИХОКОРЕКЦІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ПІДЛІТКІВ З РОЗУМОВОЮ ВІДСТАЛІСТЮ

Актуальність дослідження полягає насамперед у тому, що сьогодні зростає кількість дітей, які мають вади здоров'я як від народження, так і набуті в процесі дорослішання, збільшується кількість дітей із розумовою відсталістю, як наслідок постає питання виховання таких дітей, входження їх у соціум, адаптації до зовнішнього середовища. Розвиток дітей із розумовою відсталістю відбувається за основними закономірностями

психічного розвитку дітей у нормі. Але існують специфічні особливості розвитку психіки, зумовлені органічними ураженнями головного мозку: уповільнений темп розвитку, випередження фізичного розвитку, більш пізнє становлення вищих психічних функцій, порушення емоційно-вольової сфери, механізмів саморегуляції.

Казкотерапія як вид психокорекції та психотерапії є одним із провідних напрямів у роботі практичного психолога щодо формування, розвитку, корекції емоційно-вольової саморегуляції підлітків із розумовою відсталістю. Метою й основними завданнями казкотерапії в корекції емоційно-вольової саморегуляції є пошук способів вирішення внутрішніх конфліктів, об'єктивізація «Я-образу», розвиток самоконтролю, підвищення рівня адаптивності, унаслідок – формування й розвиток саморегуляції підлітка з розумовою відсталістю. У казках підлітки з розумовою відсталістю можуть відобразити будь-який аспект свого життя. За допомогою казкотерапії проектуються моделі стосунків підлітка, визначаються актуальні проблеми спілкування, страхи, бажання й потреби. А обов'язковий «щасливий кінець» стає основним засобом цього виду арт-терапії, що допомагає дітям позбутися страхів і комплексів.

Казкотерапія – сучасний і дієвий метод практичного психолога в роботі з підлітками з порушеннями інтелектуального розвитку. Процес творення казки забезпечує атмосферу невимушеності, довіри, захищеності, безпеки між дитиною та дорослим. У роботі з підлітками з розумовою відсталістю психологи можуть використовувати такі різновиди казок: художні, дидактичні (навчальні казки допомагають засвоїти певне правило, навичку, відповідну поведінкову реакцію), психокорекційні та психотерапевтичні, у деяких випадках і медитативні казки (їх використовують для зняття напруги, стресу, бо в них зображують ідеальну модель відносин, подій, коли все «добре», «позитивно»). Серед основних способів роботи з казкою варто відзначити: малювання за мотивами казки (підліток обирає та малює фрагмент казки або героя, який найбільше сподобався); обговорення поведінки, мотивів, дій, страхів персонажа; програвання епізодів казки, творення казки підлітком (колективне або індивідуальне, без допоміжних засобів або за допомогою додаткових предметів: метафористичних карт, іграшок, піску тощо). Слід підкреслити, що під час праці з

підлітками найбільш ефективним є комбінування казкотерапії з іншими методами арт-терапії: ізотерапією, лялькотерапією, ігровою та пісочною терапією.

Отже, казка – перспективний та ефективний психотерапевтичний і психокорекційний метод у роботі практичного психолога з підлітками з розумовою відсталістю. Казкотерапія допомагає впливати на становлення, формування емоційно-вольової сфери, розвиток когнітивних здібностей і навичок самоконтролю підлітка, підвищення загального рівня адаптивності та корегування механізмів саморегуляції підлітка з розумовою відсталістю.

Семененко А.
НТУ «ХПИ»

МЕЖЛИЧНОСТНОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ КАК ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОСТИ КОНСТРУКТОРСКОГО ТРУДА

Широкая востребованность инженерных кадров и то влияние, которое оказывают инженеры на процессы, происходящие в современном обществе, определяют повышение требований к их профессиональной подготовке.

Эффективная модель современного инженера-конструктора, несомненно, включает в себя весь набор знаний, умений и навыков, которые относятся как к техническим наукам, так и к гуманитарным. И если важность технических знаний не ставится под сомнение, то гуманитарная подготовка инженера, в частности психологическая, зачастую не осознается как столь же важная. Поскольку конструкторский труд является коллективным видом творчества, то решение технических задач в ходе процесса конструирования включает в себя межличностное взаимодействие как по вертикали, так и по горизонтали. Бесспорно, что от эффективности взаимодействия на обоих этих уровнях будет зависеть и конечная эффективность конструкторского труда.

Решением данной проблемы может стать разработка специальных психологических тренингов, направленных на повышение эффективно-